

De "Ons Geld"-oplossing

Edgar Wortmann – DeLaMar – 18 juni 2017

Kern van ons geld-probleem

Gebruik van geldvorderingen als geld

Oplossing van ons geld-probleem

Gebruik van geld

als geld

Geldvorderingen

complex, onveilig en ondoelmatig

Geld

simpel, veilig en doelmatig

Geld

- ✓ Eigendomsobject (absoluut recht)
- ✓ Betaling door overdracht van dat object
- ✓ Schuld is voldaan
- ✓ Renteloos

Geldtegoed

- ✓ Contractuele geldvordering (relatief recht)
- ✓ Betaling: de bank neemt de betaalverplichting 'over'
- ✓ Schuld blijft bestaan ("*steemschuld*")
- ✓ Rentedragend

Geldvordering op de bank = risico

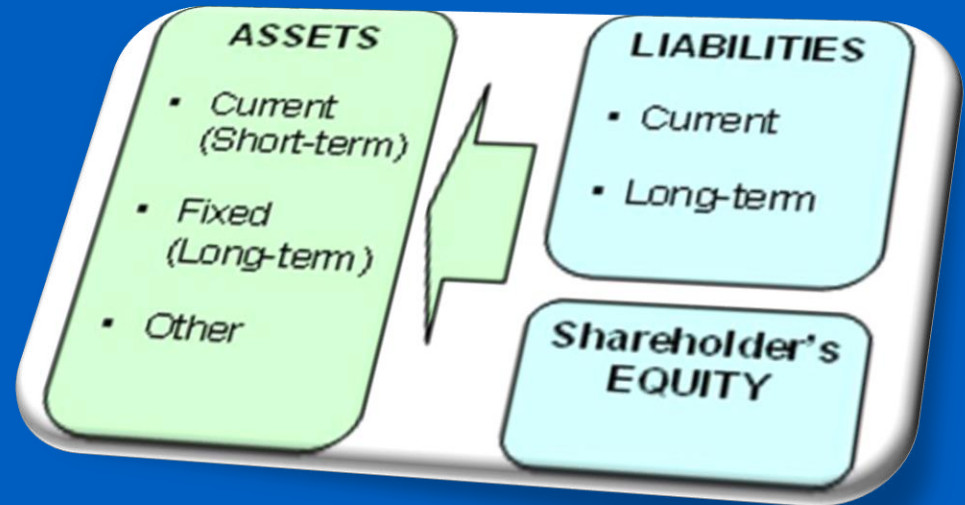
- Het geld om alle geldtegoeden tegelijk te voldoen bestaat niet
- Afhankelijk van de kredietwaardigheid van de bank (krediet-risico)
- Afhankelijk van de waarde van de activa van de bank (markt-risico)

Belang van de bankbalans

Aansprakelijkheid gedekt door activa (vermogensbestanddelen)

Geloofwaardigheid van bankgeld ontleend aan onderliggende activa

Prijs van bankgeld

- Rentemarge
- Bankgeld moet renderen (*exploitatie*)
- Oneigenlijke limiet aan welvaartsontplooiing

“Systeemschuld”

Bankgeld is onlosmakelijk verbonden met schuld:

- ✓ het is een contractuele geldvordering; en
- ✓ het resultaat van bancaire kredietverlening.

Systeemschuld betreft de hoeveelheid bankgeld in de economie.

Systeemschuld gaat gepaard met een schuldenlast, die bestaat uit:

- ✓ een terugbetaalverplichting; en
- ✓ de netto rente (‘rentemarge’) waarmee het bankwezen de geldomloop belast.

Zie ook: Wortmann, E., A proposal for radical monetary reform, Ons Geld, 2016

https://onsgeld.nu/onsgeld/2016/wortmann_radical_monetary_reform.pdf

Bankgeldschepping = kredietverlening

B = bancaire kredietverlening
I = Investerings
S = Besparingen

Monetaire cyclus: **B -> I -> S**
Economisch model: **S -> I**

Jakab, Z. (2015), M. Kumhof, Banks Are Not Intermediaries of Loanable Funds – And Why This Matters, Bank of England Staff Working Papers, No. 529.
Available at: <http://www.bankofengland.co.uk/research/Documents/workingpapers/2015/wp529.pdf>

Geldschepping door banken

- Vergroot volatiliteit
- Naar de verkeerde dingen
- Gestuurd door eigenbelang
- Structurele concurrentievervalsing

Bankgeld

- Registratie van onbetaalde geldschulden
- Ontleent waarde aan onderliggende activa...
- maar vooral aan algemeen gebruik als betaalmiddel

Gebruik van geldvorderingen als geld

- Geldomloop staat bloot aan krediet- en marktrisico's
- Geldomloop is belast met schuld en rente
- Onverenigbaar met nominaal geldstelsel

Geldvorderingen op banken hebben geen vaste waarde
en kunnen alleen fungeren als geld in een nominaal geldstelsel door:

-> grote overheidsbemoeienis met de banken.

*De overheid zorgt dat geldvorderingen op banken ("geldtegoeden")
tegen nominale waarde worden verhandeld.*

Duaal stelsel financieel toezicht

- Financieel toezicht: *transparantie van risico's*
- Prudentieel toezicht: *versluiering van risico's*
- Geld uitlenen op basis van een prospectus; of
- Geld uitlenen op basis van de zegen van de centrale bank.

Twee tegengestelden! – Complexiteit! – Verstoring van marktwerking!
Banken ontvangen gesubsidieerde financiering, die niet-banken niet krijgen.

Five presidents

“As the vast majority of money is bank deposits, money can only be truly single if confidence in the safety of bank deposits is the same irrespective of the Member State in which a bank operates. This requires single bank supervision, single bank resolution and single deposit insurance.”

Junker, J-C. (2015), D. Tusk, J. Dijsselbloem, M. Draghi, M. Schulz, Completing Europe's Economic and Monetary Union, European Commission.

De vijf presidenten willen niet dat wij ons afvragen hoeveel een geldvordering op een bank waard is. Ze gebruiken staatsmacht om kredietrisico's te verhullen en te nivelleren. Daarmee frustreren ze marktprocessen, subsidieren ze banken en socialiseren ze hun verliezen. Ze lossen de problemen met ons geldstelsel niet op, maar veroorzaken ze.

Waarom doet de overheid dit?

Betaling over afstand:

- ✓ zonder verplaatsing van stoffelijke objecten
- ✓ betaling via informatie-overdracht...
- ✓ over geldvorderingen op banken.

Waarom is dit niet meer nodig?

Betaling over afstand:

- ✓ door overdracht van onstoffelijke objecten

virtuele euros

"digitaal chartaal geld"

Virtuele Euro

- ✓ Zekerheid van contant geld
- ✓ Met het gemak van bankgeld
- ✓ Zonder de nadelen van bankgeld

Virtuele euro

- ✓ Vervangt bankgeld
- ✓ Naast fysiek contant geld

Aard van de virtuele euro

- ✓ Digitale variant van fysiek contant geld
- ✓ Geen *geldvordering*, maar *geldbezit*

Virtuele euro

- ✓ Eigendomsobject (absoluut recht)
- ✓ Betaling door overdracht van dat object
- ✓ Schuld is voldaan
- ✓ Renteloos

Geldtegoed

- ✓ Contractuele geldvordering (relatief recht)
- ✓ Betaling: de bank neemt de betaalverplichting 'over'
- ✓ Schuld blijft bestaan ("*systemschuld*")
- ✓ Rentedragend

Schepping virtuele euro

- ✓ Op basis van bevoegdheid
- ✓ Geen activa nodig ter dekking
- ✓ Gestuurd door maatschappelijke behoefte
  - *nutsfunctie van geld* -

Uitgifte van de virtuele euro

- ✓ De Europese Unie is exclusief bevoegd
- ✓ Nieuwe Monetaire Autoriteit ("4e macht")
- ✓ Monetaire Autoriteit is geen (centrale) bank

Monetaire Autoriteit

- Verschafft liquiditeit aan de samenleving
- Staat buiten de bank-belangen
- Geen centrale rentesturing

Centrale bank

- Verschafft liquiditeit aan de banken
- Staat midden in de bank-belangen
- Centrale rentesturing

Dekking van virtuele euro

- ✓ Virtuele euro ís de dekking
- ✓ Overheidsmacht
- ✓ Wettelijk kader

Geen verband met bankbalans noch bank activa ->
geen krediet-risico en geen markt-risico

Wettelijk kader

- ✓ Geen inflatie
- ✓ Geen eigen-belang bij geldschepping
- ✓ Maatschappelijke verantwoording en transparantie

Hoe komt virtuele euro in omloop?

- ✓ Opname van geldtegoed in virtuele euro (eenmalig)
- ✓ Overheidsuitgaven (primair)
- ✓ Uitlening voor reële economie (subsidiar)

Overstap op virtuele euro

- ✓ De geldhoeveelheid blijft onveranderd
- ✓ De aard van geld verandert
- ✓ Overstap van *geldtegoed* op *geldbezit*
  - *fysiek en digitaal contant geld* -

Wat gebeurt er met je bankgeld?

Je neemt het op (in fysieke of virtuele euro); of

Je laat het staan (als belegging) onder:

- ✓ normaal financieel toezicht;
- ✓ dagelijks wisselende waarde;
- ✓ wisselkoers met andere banken;
- ✓ het volle beleggingsrisico; en
- ✓ zonder overheidsgaranties.

Invoering met “big bang”?

- ✓ Ja, je betaalrekening wordt virtuele euro rekening
- ✓ Nee, virtuele euro-rekening naast je betaalrekening

Hoe komen banken aan financiering?

S -> I (omzetting van besparingen in investeringen)

Onder regulier financieel toezicht
- transparantie en consumentenbescherming -

- ✓ Risico-mitigatie door marktwerking
- ✓ Geen speciale insolventie-regeling
- ✓ Geen gesubsidieerde financiering

Betaaldiensten

- ✓ Overheid zorgt voor de 'back-bone'
- ✓ Betaaldienstverleners voor de 'interface'
- ✓ Gelijk speelveld voor banken en niet-banken

Reparatie van het geldstelsel

- ✓ Omschakeling naar virtuele euro
- ✓ Verdeling van de "geldscheppingswinst"
- ✓ Afbetaling van de "systeemschuld"

Wortmann, E., Deleverage without a crunch, Stichting Ons Geld, 2017

Omvang van de “geldscheppingswinst”

NL: 700 mrd euro

Eurozone: 10.000 mrd euro

Precieze omvang bepaald door de (geld) markt
via de vraag naar virtuele euro, tijdens de conversie-periode

Verdeling van “geldscheppingswinst”

- ✓ Lidstaten en burgers
- ✓ Voor afbetaling van bankschulden
- ✓ Schuldlozen krijgen aandeel in transitiefonds
- ✓ Uitweg uit de Europese Noord – Zuid impasse

Nieuw monetair management

- ✓ Nul-inflatie beleid
- ✓ Directe beheersing van de geldhoeveelheid
- ✓ Inzicht in geldhoeveelheid, omloop en verdeling
- ✓ Directe bijsturing via monetaire belastingen
- ✓ Sturing op liquiditeits-buffers, goed verdeeld in de samenleving
- ✓ Aanvullende ondersteuning van de economische stroom

Bepaling van de geldhoeveelheid

Zorgen dat de samenleving ten volle kan bloeien

1. Conversie

vraaggestuurde conversie van bancair geldtegoed in virtuele euro

2. Voldoende liquiditeitsbuffers (virtuele euro) in de samenleving

voor algemene welvaart, investeringen en opvang van risico's

3. Suppletie van virtuele euro voor investeringen in de reële economie

indien nodig: instelling van een renteplafond voor investeringen in de reële economie

Rentebeleid

- Geen centrale rentesturing
- Onverstoorde transmissie van prijs-signalen via marktrentes
- Indien nodig: supplementaire uitlening van virtuele euro

- Centrale bank zet een “vloer” voor de rente (*wordt afgeschaft*)
- Monetaire autoriteit zet een “plafond” voor de rente (*indien nodig*)

“Central Bank Digital Currency” (CBDC)

- ✓ Geldvordering op de centrale bank
- ✓ Steunt op de activa van centrale bank
- ✓ Centrale bank gaat concurreren met gewone banken

“Ons Geld-oplossing”

1. Invoering van de virtuele euro
2. Niet meer doen: staatssteun voor bankgeld en banken
3. Afbetaling “systeemschuld” uit “geldscheppingswinst”

“normalisering van balansverhoudingen”

Vragen?

The virtual euro / Deleverage without a crunch / e.w@onsgeld.nu

